

MURASZOMBAT ÉS VIDÉKE

Laptulajdonos a Muraszombatjárás Gazdaszövetség

ELŐFIZETÉSI ÁP:

Egész évre 6 kor., fél évre 3 kor., egyes szám 20 fillér.
Előfizetési és hirdetési pénzek és reklamációk:
BALKANYI ERNŐ címére Muraszombat küldendők.

Feladás szerkesztő: Dr. CZIFRAK JÁNOS.
Főmunkatárs: STERN HUGÓ.

Kiadó:
A Vendékedé Magyar Közművelődési Egyesület.
MEGJELENIK MINDEN VASARNAP.

Kéziratok, levelek s egyéb szerkesztőségi közlemények a lap szerkesztőségébe küldendők.
Hirdetési díj: 3 hasábos pettisor egyszeri hirdetésnél 20 fill. többszöri hirdetésnél soronként 12 fillér.
Nyiltér sora 50 fillér.

Halottak napja.

Messze van nagyon még az emlékezés emberies nagy napja, de úgy érezzük mégis közel Ez évi halottak napja évezredekig emlékeztet lesz nemzetünk előtt, mert ime ezek és ezek vére áztatja már a magyar ugart, s hány testvérünk drága vére hullott el már, hogy belőle kifakadjon, kiviradjon a szabadság rózsafája. De ime a halottak emlékezésének nagy napján, tekintünk az élők felé száll, emlékezünk halottainkról, de ne feledkezzünk meg az élőkrol Ne feledkezzünk meg küzdő, vérző harcosainkról, kik értünk hagyta itt puha jölétet, szerető családot, kesergő hivatást, árva gyermeket. Gondoljunk sokszor és mindig, mi békében élők azokra, kiknek élete most a harc, haláluk a megdicsőülés.

Nagy idők és nagy események megtermik a hozzájuk mért embereket. Ha csaták dálnak, hőskövé lesznek a felénkek is Jón a háboru, s magával hoz hadverő leventéket, a kik győzelemre vezetik a sokadalmat, s jön a harci lantos, a ki bübájos szavával lelkesedésre gyújtja a sziveket. A veszedelmekkel egyidőben jelentkezik mindig az áldozatkészség, a bőkezűség, a hazaszeretet, a lelkesedés. A hogy a villámot nyomon éri a dörgés, ugy siet a mentő készség a fenyegető vész után.

Micsoda bőségen fakadnak nehéz napjainkban a szép, a nagy, a nemes segítő gondolatok!

Ime megint életre kelt egy: testvér-öccse az Aranyat — vasért ideának. A halottak adjanak az élőknek. Ha van más-világ, ők bizonyára ott is szeretik a hazát, szeretik a nemzetüket, szeretik a fajukat. A mit önként adnának, ha élének, mi adjuk magunk szívünkben őrzött, drága halottaink helyett.

Ilyen formában a gondolat közelfekvő volt. Küszöbön Mindenszentek ünnepe és Halottak napja. A temetők pompáját és virágdíszét, a mit a kegyelet oltárára szántunk, adjuk oda a haza oltárára, áldozzuk a sebesülteknek, az itthon maradtoknak, a sinylődőknek.

Igen ám, de szabad-e a halottakat megfosztani? Egy napja van a holtak szeretetének, ezt ne áldozzuk fel végképp az elevenek jóvoltáért!

És vajjon szabad-e egy nagy ipart és kereskedelmet odadobni a végromlásnak? Egy nagy napjuk van a kertészeknek, a virágárosoknak, a kőtőzőknek, a művirág-csinálóknak, — s mi elvegyük tőlük ezt az egy nagy napot?

Ugy törüljünk-e le vajjon tízezer könyvet, hogy újabb tízezer könyvet fakaszszunk? Nem, nem. Azt az áldó jobb kezét, a mit segítsére kinyújtunk, nem tehetjük ugyanakkor sújtó bal kézzé, a mely megaláz és nyomorba hajt.

Egy nemeslelkű uriaszony. Clair Vilmosné lelkében megfogant a gondolat, a mely ikertestvéreké teszi a jótéteményt és

a kötelességteljesítést. A halottak is áldozni fognak, az élöket se fogják kifosztani.

Itt alább elmondjuk az egész szép tervet, a mely ebben a pillanatban már meg is érett a végrehajtásra.

Az Augusztal-alap, a mely nemcsak a gyors segítsében, hanem a gyors megértésben is mindig első, vette a kezébe a szép idea valóraavaltását.

Ebben a pillanatban sok száz szorgos kél dolgozik egyszerű, de izléses fehér halogókon, melyeknek szelét körülöleli nemzeti szín keret, a minők a régi magyar hadilobogókon voltak. A szallagon ez a felirás:

A KEGYELET ADÓJA — AUGUSZTA-ALAP.
1914. NOVEMBER 1.

Ehhez a szallaghoz, a melynek két korona lesz az ára, az Augusztal alap járva, mindenki olyan koszorut, viragot illeszthet, a minőt kíván. Egy nagyobb legyen a választék, a virágosboltokban előre is csinálnak számszámra ilyen bokréttákat és koszorukat. Külön a hadi idöket jelző koszoruk is lesznek, tölgyfaágakból, mivel a mi dicsőséges hadseregünknek is a tölgy-falevél a hadijelvénye. Egy ilyen tölgykoszorunak, már a díszes szallaggal felszerelve, három korona lesz az ára.

Halottaink is hadi pompába fognak öltözni ekképp, a nemes czélokra is adakozni fognak, s megkíméljük súlyos csapástól az emberek ezreit.

TÁRCA.

A szegény asszony.

Árva lett a szegény asszony,
S elhagyatott négy gyermeke,
Mert a férj s a gondos apa,
Ki bucsukozt ugy remege,
Híességgel harcolni ment a honért,
Honfi vérel vedni minden talpnyi tért.

Ágya szélén ül melázva
Sötét buval a szegény nő,
Látva éhes kisdedeit
Szívét maró bösz kínja nő:
Hol vegyen ő családjának kenyeret?
Kétségében a könyzápör megered...

Isten látja, ő dolgozott
Éjjel nappal s mind hiába...
Éheznek már negyed napja...
S betegség is tör redja...
És sirva kér egyik gyermek más után:
»Egy falatka kenyeret adj jó anyám!»

Átkarolja magzatait
És még egyszer megé ökolja...
»Szívveim nem adhatok...
Fojtott hangon fudokolja...
Szóina tovább, de hang nem jó ajkára,
Azt az inség hideg keze lezárja...

Föltekint a magas égre,
Mig el nem vész eszmélete,
Esdve könyörg kezét törve...
Legyen elég mit szenvedje...
Hogy az árvák hatalmas nagy Istene
Kenyeret és védő angyalt küldene!

Megrázódik egész teste,
S borzalommal összeremül,
Fölkelve, de ereje fogy...
S összeroskad lelketlenül...
Szívzaggató gyermeksirás járja át,
A nyomornak rémnyáját, é szobát...

Hol legnagyobb a vész s nyomor,
Ott legközeleb Isten keze...
Ki benne hisz, nem csalódik,
Kit ő véd, az el nem vesze...
Ajtó nyílik és belép egy szende nő,
Szemeiből részvét könye tör elő...

Látva, hogy itt perc is drága,
Fölkapja az alett anyát...
Éleszgeti, dörzsölgeti,
Leszve szive dobantatót,
És sokára föl-fölszém a beteg...
»Ki vagy. Angyal? több tán nem szenvedek?»

Hazafiság és a részvét
— Küldé — szolt az — jó asszonyom:
»Bizzál Isten s emberekben,

Ha bu gyötör és bánat nyom,
Amig férjed védi távol szép honát,
Lesz honfinak s honleányok gondja rád!»

Török Ernő.

Husz év után.

Irtá: Bertalan Vincze.

(Folytatás.)

Majd Lélekéhez vezet utam, a hol egyik legjobb tanítványom, a Naca fogad azzal a hálaltelt nyilatkozattal: »Mester ur, magától tudunk, amit tudunk... e jó tanító volt, az Isten áldja meg érte! és felajánlja ceszáján két paripájával, hogy átvitet Szigligetere. De én sem a szivből fakadó jólelkű meghívásukat, sem az ajánlatot nem fogadtam el, nehogy látszat legyen is annak, hogy különbséget tettem köztük.

Jól esett, igazán jól esett, hogy Tapolczán működő Fűzgy kártársammal is találkoztam, akin szintén meglátszott a viszlonlatás öröme és kétszeres jól esett a jelenlegi kántortanítónak, fiatal Diószeghynek bemutatkozása és meghívása, amely meghívásnak eleget téve, léptem át a mesterház küszöbét, amely az én időmben nádfüdeses, a külön álló iskola pedig zsupfüdeses ház volt. Sajnos, előjáróim engem nem tartottak érdemesnek, méltónak arra, hogy tervem szerint a tanító lakóhelyiségek és az iskola a kornak megfelelő elhelyezést nyerjenek. Nekem ugy is jól volt, megkellett elégedni azzal, hogy a mult század elejéről

Tisztelettel kérjük, kiknek előfizetése lejárt, annak szives megújítását.

A közönség bizonyára nagy lelkesedéssel karolja fel a szép gondolatot, s már most is megnyugtathatunk mindenkit, hogy a virágkertészek, virágkereskedők, koszorúköltők is lelkesen csatlakoznak a mozgalomhoz. Toszt Gyula, a kereskedelmi kerétszövetség elnöke, a legnagyobb örömmel csatlakozott a mozgalomhoz, s máris több ezer „Augusztaszallagot” rendelt, s nagy megrendelést tettek Nagy Imre és a Philantia virágkereskedők is.

Az Augusztaszallagok ide tesszük, hogy a fővárosi virágkereskedők és koszorúköltők minél előbb jelentsék be, hogy hány szállagart tartanak igényt, mert a dolog természete szerint csak annyi ilyen szállag készül, a hányra megrendelés van. A bejelentéseket sürgősen és postafordultával az Augusztaszallag központi irodájához intézendők: VII. kerület, Károly-körút 3.

Bajok az államsegély körül

Nagy napokat élünk, mikor nem lehet a saját hivatása a kieséjén gúncoskodás, azonban minket a nyilvánosság kötelez, s így a hatóságok rendelkezéseik ellen elhangzó jogos panaszokat sem hallgathatjuk el. Nem vitatható a lelkiismeretes gondot, mellyel hatóságunk a kötelező-tudás s felelősség érzetétől vezette, a segélyre szorultak névsorának összeállításánál kifejtett, megesselt azonban mégis, hogy segélyre szorultak a névsorból kimaradtak. Ezek a szegény, nyomorban jutott családok most kérvényezik jussukat s hiszik, hogy pótolva lesznek ezek az ártatlan tévedések is. Itt csak a legkritikább esetre mutatunk rá. Megesselt, hogy egy mezővári kilenc gyermekes kis szociális család megkapta a segélyt, pedig a szegény asszony gyerekeivel együtt már hetek óta nagy nyomorban van. Egy szerzi szivbajban sínlődő munka képtelen muraszombati napszámosszony nem kapott segélyt. A szegény asszony érdekében a helybeli Vörös Kereszt titkára segélyt folyományozott, s hiszik, hogy ennek meglesz a kívánt eredménye.

Míg tehát a hatóságok működése a legnagyobb részt meglepődést keltett, addig, sajnos, napról napra hangzik a panasz, hogy a segélyezették nagy része a nekik jutott segélyt elfecsérel, elkorcsmazza. Óva intünk mindenkit, mert ez a hálátlan visszaélés erősen megtorlatlik, s ki tudja a megtorlás nem ér-e ártatlanokat is. A segélyek egyrésze nyert csak most folyósítását, s azok, akik a most kapott segélyt elfecsérelték, további segélyre ne számítsanak. S ki tudja, nem lenne-e ezután

még nagyobb szükségük a segélyre. Ily. Horváth Pál főszoalagbíró felismerve a bajt, erélyes kézzel látott hozzá annak gyógyításához s az alábbi rendelkezést bocsátotta ki, melynek remélhetőleg meglesz a kívánt hatása:

Valamennyi körjegyző urnak! A hadbavonulak családtagjainak kiutalt államsegély célja, hogy az az itthon lévő kereset vagy támasz nélküli családtagok fenntartására szolgáljon, a fenmarad összeg pedig a későbbi időre gyümölcsözőleg helyeztessék el, nem pedig, hogy a könnyelmű életmódra pazarolassék el.

Amitől tartani lehetett, az bekövetkezett, az egy összegben kiutalt államsegély nagysága megrészegítette az embereket, mert már is több oldalról érkezett panasz, hogy a családok az államsegélyt korcsiban könnyelműen költik el, vagy családijuktól megvonják a legszükségesebbeket vagyis a rendelései célra nem fordítják.

Ennek megakadályozása céljából folyó hó 10-én kiadott rendelkezéssel azzal egészítim ki, hogy körjegyző és községbíró az államsegélyből egyeseknek csak annyit folyósítsanak, mennyi a ruházatra, tüzfűzra, élelmire és lakbérre feltétlenül szükséges, felesleges terhe mellett ellenőrzik és erre a tanító és lelkész urakat is kériék fel, hogy a folyósított segély tényleg a rendelései célra fordítottat-e, mennyiben így is visszaélnének jönnék a nyomára, ugy a fenti célra szükséges tárgyakat is az előjáróság vagy erre a célra megbízott tagja szerebbe, a fölöleget pedig az államsegélyt élvező nevére helyezze el gyümölcsözőleg, mert csak így lehet remény arra, hogy az állan nagylelkű támogatása nem lesz kutorórra a könnyelmű életmód, hanem a mostani komoly időknek megfelelő komoly életfelfogásnak lesz alapja.

Muraszombat, 1914 október 14.

ifj. Horváth, főszoalagbíró.

Adományok a Vörös Kereszt javára.

Egyre gyűrűlnek az adományok, mintha csak megszűnt volna a szükség a segítesnek, a támogatásnak, adakozásnak. Félünk, hogy előbb-utóbb részvétlenséggel kell megválnunk közönségünktől. Még nem szabad elfálsulni, küzdő csapataink keményen állják meg a sarat, még nem fáradtak, s ime mi hitvány garasaink osztogatásában fáradatunk volna ki?! Emberek! ne legyetek már most hálátlanok! Emberek! gondoljatok arra, hogy ezen és ezen vannak, kiket a gonosz ellenség irtalmatlan füstölt ki ősi lakából, elrabolva életét, megbecstelenítve házát! Emberek! gondoljatok

arra, hogy ti itt békeben, nyugalomban éltek, gondoljatok arra, hogy adakozástok nem megváltása a rátkó váró szenvedésnek, a ti adománytok költességet, melyet a haza és emberszeretet parancsa ró rátkó!

Emberek, itt a tél. Lehull a levél a fárol, s bekiált a rozoga ház ablakán a süvöltő vihar.

Nehéz komor téli napok jönnek, mikor a Vörös Kereszt, mint a nemzeti embermentés szimboluma segíteni akar, hol arra szükség van. Emberek, félre az önzéssel, adakozatok!

Adományok: Fürst Ödön 20 korona, Rátkai Ödön andorhegyi t-ntő 10 korona.

Bokrás közeggyűjtése: Fartely János, Fartely Ferenc 1—1 K, Fliszár Miklósné, Fartely Ádám, Lebar János 60—60 f, Rituper Mátýás, Talabér János, Pécsék Ádám, Malacics József 50—50 f, Witmayr Péter, Tremmel Mihály, Kropfi Ferenc, Kürönya József, Kürönya János, Kürönya Péter, Vukán Sándor, Malacics Ádám, Ambrus János 40—40 f, Rituper József, Seruga József, Kovács Ferenc, Rituper Miklós 30—30 f, Hári Iván 10 f. Összesen 10 K 70 fillér.

Kölesvölgy községgyűjtése: Küplén István 5 K, Kozár József 3 K, Fuzs István 2 K, Novák György, Novák Ferenc, Fuzs János, Keréc János, Gáspár Miklós, Hajdinyák György, Fuzs Iván, Küplén Ferenc, Fuzs Mihály korcsmáros, Fuzs Jánosné, Fuzs Ferenc, Fuzs Mihály, Fuzs András 1—1 K, Fuzs Mihály, Kovács Ferenc, Fuzs József 60—60 f, Küplén Sándor 50 f, Fuzs Mátýás 40 f, Seruga Ferenc, Szupi Ferenc 20—20 fillér. Összesen 26 K 10 fillér.

Salamon községgyűjtése: Gécsék Sándor, Zsibrik István 2—2 kor., Berglesz Miklós, Küllés János 1—1 kor., Gombosi Antal, Pintarics János, Fliszár János, Bánfy János 60—60 fillér, Janza Iván, Gojčina Iván, Bánfy József 50—50 fillér, Gombosi Péter, ifj. Kovács Miklós, Gombosi János, Gombosi János físter, Bankó István, Margetics György, Kovács István, Peróds János, Podleszék Mátýás, Boldizsár Sándor, Janza István öreg, Janza Ferenc, Bánfy István öreg, Szeszkó József, Barbarics Mihály, Ficzko János, Bánfy István, Novák Ferenc, Bánfy Zsuzsa, Zsóks Miklós, Danza János 40—40 fillér, Podleszék Ferenc, Berglesz István 30—30 fillér, Petriján István, Seruga János, Gvergyek Iván, Pintarics Iván, Mikola Sándor, Czár Mátýás, ifj. Podleszék János, Janza Mátýás, Temlin István, Janza József, Podleszék János, Janza János, Fickó István, Novák István, Janza János 20—20 fillér, Berglesz József, Kercsmár Péter, Berglesz János, Boldizsár Mihály, Bervarics Mátýás, Janza Mihály 10—10 fillér. Összesen 22 K 50 fillér.

származott padok helyett valamivel jobb padok szerzeszenek be és azzal, hogy gördörös földszint a deszka padló váltotta fel... Nekem így is jó volt... így is édes volt... és jó kedvel, hüség-geg teljesíttettem kettős: kántori és tanítói feladatokat, szabadidőben gondolataimat, eszméimet, alapelveimet szöve arra nézve, miként lehetne erőteljes megújodásra vezető a magyar »katholikus» népoktatásügyet, amely az 1868. évi népoktatási alaptörvény helyes értelmezésével nagy nehézségekbe csak akkor ütközik, mikor nincs akarát, nincs áldozatkészség, szóval nincs érzék fölfogni azt: mi az iskola!

Bemutatkoztam a káplánnak is, aki a templom csupaszágára való megjegyzésemre azt a lakonikus választ adta: ha nem tetszik, adjak red száz koronát!

Tiszteendő úr! én mondom a »Pró Eklezia et Pontifice» érdemrenddel kitüntetett: szivesen adnék többet is, de mivel csak szegény mester voltam, nem sikerült annyit összeszerennem, hogy száz koronát adni tudjak, nyugdíjam pedig sokkal kevesebb, mintha annyi évek után, mint hegymácsi mester nyugdíjaztatam volna magam. Talán akkor tudtam volna adni!

A visszamelekészekétől gazdagon megrakódva vettem gyalog utamat Szigligetnek. A Zifra majorjánál emelkedő út vezet a várhegy oldalára épített faluba, amely uton megkellét lassítani léptemet, mert a vér ámra, az érzelmek, ezen tízoktázos mesteri műve a Teremtőnek, gyorsabban kezdett verni. Szép lassacsckán, rövid, vontatott lépésekkel

meleglankitván azt, értem a templomhoz, amely előtt elmélázva tekintetem a Balaton azon elragadó részére, amely Keszthelyig látható be.

Majd bevezettétem magamat az itteni mester lakásába egy feltűnően csinos és most is szép anyjára ismerhető és Jankának nevezett mester Lóra fogadott, megkérdéztem: mi járatban vagyok?

Szegény megőregedett preceptor vagyok, háborus világ lévén, hátha szükség volna segédtanítóra... készséggel kommandánom magamat az állásra... jó bizonyítványaim vannak, miért is apvალ, az igen tisztelt tekintetes fő és igazgató kántortanító úrral ösztönösen beszélni.

Édes anyám gyűjőn csak ki, egy szegény mester kereszt édes apának, szól a szép leány a konyhára, mi a fiu, az ócskós kiszalad az apjért, aki pipájából fel-alá sétálva jóüzüven eregeti a bodor fűsőt.

Bély a mesterné asszony... ez az áldott lelkületű nő, kinek tíz élő gyermeke közül három hadban... Meghajtom magamat a most is madár, delnő tartású szép nemes asszonyság előtt és szemebé nézve felelelem kezét: megcsókolom... Ugy áll előttem sudarasan, mintha a lovagias világban élő városszónya volna ez az én jó feleségem egyetlen kebelbeli barátója.

Ismerse-e Mari?... Ismerlek... Innen is, onnan is bokrosolt jönnék körém a mester családi kertjének rózsás arcú leánykái, majd leány a mester... megismer... Hozott Isten pájtás... van-e kedved litániázni?... No csakogy egyszer megleptél bennünket!... Összeölelkezünk... Be-

szédbe elegyedve mindenről, ami husz év óta történt, élveztem az előzékeny vendégszeretet puha, lágy fészket.

Másnap napkelte után a sopornyai hegnyek kerülve egy régi apátásig romban heverő épületből fenmaradt csonka barna torony mellett elhaladva a szép leány kíséretében nemes Tördecim az apostolok lovaín, innen bacsut mondvá tőle Badacsony-Tomajra mentem vonaton, ahol a plebánus komátat látogattam meg.

Husz év után a legkitűntetőbb előzékenységgel fogadott. Somogyi vér levén cudurali becsmérelte a szerb fazatot, amely somogyi hősöknek oly kemény munkát adott és amit szavaiból ki vettem, ha hatvan éven túl ne volna, bizonyára értékesíteni tudná a fegyverkezelésben való pártalan gyakorlatát... de abban a korban már csak ottthon maradt népével imázik a magyar fegyverek győzelméért.

És akár hiszik el, akár nem, asztalánál hetenőrdékaj vajkörlet ettem, aminő talán csak Badacsonyban terem. Lehetett vagy 22—25 cm. hosszú és alsó peremének átmérője 12—14 cm. llyenből a muszka nem eszik, tesznek arról a dicsőséges magyar hadak.

Haza felé utaztamban figyeltem a népet, a melynek sorai között a magukra maradt nők tárgyalják az eseményeket és a rózsafüzérel karjukon az Ur Jézusba helyezvén bizalmukat erősen hisznek a magyarok győzelmében és mindegyiken az a kívánsága, ha sebesülten is csak haza kerüljön választott párja... Adja a jó Isten! (Vége.)

Háborus levelek.

Irja egy népfelkelő, otthon maradt barátjának.

Kedves Barátom!

Az otthon maradt nyomorult cibeket illető legteljesebb megvétel és lenézéssel írom hozzád e sorokat, abban reményben, hogy olvasva vitéz népfelkelői dicsőségünk alább következők megencélését, kedvet kaptok ti is a hadba szállásra és sietve jelentkeztetek szolgálatra. Bizonny mondom nektek, hogy szívesen lettek magatok, kik otthon vagytok s lustálkodtok, söröztek, lórumoztok, sétáltak szóval mindent csináltak csak nem dolgoztok, ahelyett, hogy itt ülnétek a Népfelkelési főhadiszállashoz címzett kávéház asztalai körül.

De hát nem tesztek tovább szemrehányást! Elvégre elég szomorú lesz a ti helyzetetek majd akkor, ha mi dicsőséggel terheltlen, s rogyásig tele bárral haza érkezünk. Akkor ti ugyanis meg fogtok egyszerűen szökni. Ehelyett inkább írjok egyet mást mostani sorsunkról, hogy a történelmünk, aki Muraszombatra hadba szállt harcosairól majd idővel azt a 12 kötetes munkát meg akarja írni, néhány autentikus adat is álljon rendelkezésére.

Tehát hogy a legelején kezdjem, elmesélem, hogy meglehetősen viszontagságos utazás után érkezünk csak rendelkezése helyünkre. Hogy a hadi-menetrend folytán a csatlakozó vonatunk kimaradt, az még kevesebb baj volt. De affóliott, hogy egy nyomorúságos városka még nyomorúságosabb szállójának legnyomorúságosabb szobájában kellett az éjszakát töltönnök, ez volt az első kellemetlenség. Az annál rosszabbul hatott, mert maga az utazás odáig elég kifogástalanul ment. Lajcsi barátunk komolyan vette a hirdeményt azt a részét, hogy minden népfelkelő két napra való élelmet hozzon magával s egy óriási lakaskatulyára való minden jóval kezdte a bevonulást. Ennek az lett a következménye, hogy Geiger Ernő utitársunkkal együtt egy ettünk, hogy szemünk majd kidüldelt. A maradék még így is annyi volt, hogy a szomszéd szakszabzon utazó sebesült katonák lakodalmat tartottak belőle, a kalauz intézkedésére pedig a következő állomásokon visszarendelték a sebesült utasokat váró hőlgyeket. Az eredmény persze az lett, hogy mi egész éjjel bikákkal álmodtunk, a sebesülteken pedig mikor rendelkezési helyükre érkeztek nyomban gyomoröblítést végeztek. Számtalom szerint Lajcsi proviánja egy egész ezrednek elég lett volna.

Másnap kora reggel jelentkeztünk a legfőbb mindeneügybenél, aki ezental a földi gondviselést jelenti számunkra. Azért folytatam mindjárt a reggelnél, mert a közbeeső éjszakáról a gyengébb idegűtől olvasók s az asszonyok kedvéért nem merek semmit sem írni. Tehát jelentkeztünk. S itt újabb meglepetés várt bennünket. A főparancsnok ur kegyesen végig hallgatta előadásainkat azután az irásainkba tekintve meglepetten kiáltott fel:

— Ah az urak Muraszombatból való!

— Igen, —

— Jó hogy szerencsém van Önökhöz, legálabb hírt kapok hadtestünk két vitézéről, akik szintén tősiagyiak. Két urat keresek — folytatta a főúr — akik részére vitézségi érmeket kell készítenem. Önök megmondhatják hol lehet őket találni. Füst Mundi és Nemes Miklós urak, amikor ők jártak ilyen kitüntették magukat, s oly hősiesség bátorssággal kérték elbocsátásukat, hogy muszáj volt őket elbocsátani. Anyai elkésedést egy állatorvosban és oly vakmerő elszántságot egy fűszeresben nem tapasztaltam...

Megilletődve hallgattam otthon hősök barátaink dicséretét és sietve hoztuk a főparancsnok tudomására, hogy a két hős, községünk ünnepléti vitézei iriss egészségben ülnek Muraszombaton s újra várják, hogy a vitézségi medalliat kitűzhessék, s a járja jóh ssenek. Tessék csak izenni nekik, rögtön itt lesznek.

Azután tudomásunkra hozta főnökünk, hogy rendkívül fontos feladat vár reánk. Kórház parancsnokok leszünk, de hogy hol azt még nem tudjuk. Sietve öltöznünk be, s azután jelentkeztünk minden nap d. e. 9 órakor, a további utasítások átvételére vitéz. Lajcsi barátunk feszesen meghajlította magát, én azonban tétozva álltam, mert a beöltözést illetőleg némi aggályaim voltak. Egyenruhába öltöztek mondotta a nagy ur, s összeszűnt sarkantyúit kegyelemben elbocsájtott bennünket.

Neki vágtam a városnak s egy katoná szobát kerestem, aki délcég (!?) természetem hamarosan uniformost fog önteni. Több boltban voltam, de a

szabók mindegyike rémulve konstátta, hogy annyi katonapoztó már nincsen, amennyi az én formaruhámhoz kell. Végre akadtam egyre, aki bátrabb volt még Füst Mundiál is, és kijelentette, hogy kölcsön kér két drb 42 centiméterest és megostromolván egy bécsi posztó-raktárt, szerez annyi anyagot amennyiből nekem ruhát varrhat. Mikor schlussban megmérte, két segéd fogta a centimétert, s az öreg ollóművész egyszerűen csak elkezdett könyyezni. Egy ósajpa jutott eszébe aki valamikor régen egy kövérségi versenyen első díjat nyert.

Most egyenlőre várakozunk. Amint hogy várakozásból áll a katoná élet nagy részben. Szép türelmesen várunk és lessük, hogy a parancs hova szólít bennünket. Heten vagyunk itt öregek. A hadtest legöregebb népfelkelő tisztjei, akiket utólagra hagytak s várakozás közben elég kellemesen telik az idő. A hét közül vasmegeyiek öten vagyunk. Egyenlőre gyönyörű anszinkzártat küldözgetünk haza, amelyekben olyan hősi csaták vannak megörökítve, melyekben mi nem vettünk részt.

Egyekben tiszteltem az otthonalókat, s jó erkölcsöket kíván

Népfelkelő.

H I R E K.

— **Látogatás a kórházban.** Gróf Szápary László v. b. t. t. vasárnap délelőtti látogatást tett a helybeli kórházban, hol a kegyelmes asszonyunk együtt melegen érdeklődött a sebesültek sorsa felől. A sebesülteket cigarettával ajándékozták meg, s hosszú ideig beszélgettek a sebesültekkel, elismerésüknek s örömlüknek adva kifejezést azért a jó gondozásért, melyben a sebesültek a kórházban részesülnek. A nemes grófi család leereszkedő jóindulata s barátságos társalgása láthatóan jól esett a sebesült katonáknak.

— **Nagylelkű adomány.** A muraszombati járás lakossága mindig kegyelettel őrzi gróf Széchenyi Tivadar felsőlendvai nagybirtokos emlékezetét. Nem volt a járásnak kulturális, jótékonyági akciója, melyben a nemes főúr vezető ne lett volna. Intézmények dicsőítik jótékonyágának emlékét. A boldog emlékeztető főúr nemes tetteit imé most nemes hitvese folytatja, aki melegen érző szívének teljes szeretetével árasztja el a környékbeli földműves népet. Imé most is, hogy zordon tél hidege beköszönt, meleg ruhával siettel a szegény nép segítségére és 230 drb ruhaneműt osztott szét a felsőlendvai körjegyzőség területéről hadbavonult szegény család tagjainak. A szegény népek imáikba zárják a nemes kegyelmes asszony nevét, mi meg példaadás kedvéért is jegyezzük fel itt nemes tetteit.

— **Változások a polgári iskola tanári karában.** Kovács György polgári iskolánk igazgatója — mint tartalékos hadnagy katonai kötelezettségének tesz eleget s a harctéren van, Anyos Mihály tanár pedig áthelyeztetett. Tanügyi hatóságunk, különösen Kuliczky Ernő kir. tanácsos, tanfelügyelő joakarutatóból azonban, a tanári karban beállott változás nem okozott nagyobb zavart iskolánk életében. Mert Tóth Kálmán középiskolai tanár megbízást nyert az igazgatói teendők ideiglenes ellátására, Zágonyi János szombathelyi polgári iskolai tanár áthelyeztetett hozzánk. Ismerjük mind a két taneórd eddigi eredményes munkásságát s bizton reméljük, hogy iskolánk a megkezdett jó utat avatott vezetés mellett további jó haladni.

— **Háborus verekedés.** Csernyák József perestói lakó 22 éves legény október 26-ára kapta meg katonai behívóját. Erre az ünneplés aktusára a kellő virtust megszerző, Csontola Antal korcsmájába tért be, hol Marics Ferencz nevű barátjával időgölt. Onnét este felé a malomba mentek, honnét az ismét a korcsmába vezettet. A szomszéd asztalnál időgölt Gmeindl nevű

gráci tyukász, aki látva a fiatalság jökevű virtusát, átszólt nekik: Mit hencsértek, ilyen legénység nem lehet az ellenséget megverni, hiszen az orosz már Zalaegerszegen van, mert a magyar nem bír vele. A fiatal legényeket dühbe gurította a tyukász gorbombakódása, de Gmeindl volt az erősebb s Csernyákok kidobta a korcsmából. Csernyák a fölötti haragjában társait maga mellé vette, az utcán járktál, miáltal egyszerre csak nyílik a korcsmaját. Erre Csernyák a sötétségben a korcsmából kilépő alakot egy doronggal febesütötte, mire az megtörtörik, eliesik. A legények köréje sereglenek, s ekkor látják, hogy a febesütött ember nem is Gmeindl volt, hanem Huber János nevű perestói ember, kinek az egész verekedésben semmi része se volt. A támadók közül Marics Ferencz megszökött hazulról, Csernyák Józsefet azonban letartóztatták. Csernyák tettét bevallotta, azonban azzal védekezett, hogy Huber Sándort bántani nem akarta. Csernyák szabadlábra helyezéért folyamodott a vizsgáló bírónak.

— **A battyándi honleányok ajándéka.** A zordon tél vihara erősen érezteti már hatását katonáink között. A Kárpátok hívós szele végig süvölt, s a szegény katoná nem tud ott a granicon védekezni a hideg ellen. A Jótékony magyar társadalom megtalálta már a védekezés módját és lelkes asszonyok, lányok egyre készítik a melegítő ruhákat. Sajnos a nagy lelkes munka dacára még nagy a hiány. Egy előkelő szerb harctéren küzdő katonatiszt még tegnap az újságok útján kért a szerb harctéren küzdő katonáink számára 50 ezer drb melegítő ruhadarabot. Felhívjuk hölgyeinket folytassák a megkezdett munkát, s készítsék a melegítőket, mert szegény katonáink már erősen érzik a nagy hideget. Lelkesítő példát szolgáljon a battyándi hölgyek áldozatkészsége, akik nemes szívtől vezetve oly nagy mennyiségű melegítő ruhadarabot küldtek be a helybeli Vörös Kereszthez, hogy ezért a nyilvánosság nagy köszönetét s halálját joggal megérdemlik. Stern Juliska urhölgy 8 darab hamelegítőt, 2 fejdét, 1 pár érmelegítőt, Stern Elvira urhölgy 2 pár érmelegítőt, 3 darab flanel hamelegítőt, Herczeg Edéné urnő 4 pár érmelegítőt, Kúzmics Lina urhölgy 2 fejdét, 1 pár érmelegítőt, Kúhár urhölgyek 2 fejdét, 2 pár érmelegítőt küldtek.

— **Ügyészégi megbízott.** Dr. Czirfák János ügyési megbízott s helyettese Perjéssy László katonai szolgálatot teljesítenek. Az igazságügy-miniszter a muraszombati járásbírósgal mellett alkalmazott ügyészégi megbízott ideiglenes helyettesévé Ojajos Sándor ügyvédet rendelte ki.

— **Meghalt a vonaton.** Kedden este a kíváncsiak tömege leste az érkező vonatot. Hirtelen jött, hogy a vasuton utközben egy utas hirtelen rosszul lett és meghalt. Ebben a kolerás időben az emberek természetesen rögtön a legrosszabba gondolnak. A hatóság azonban lelkiismeretes hivattal megjelent a pályaudvaron s dr. Geiger Vilmos járás orvos és Döbrentey Antal tá. főszolgabíró megállapították, hogy az elhalt atyafi Gyenes Ferenc Pacsa községbeli birtokos, aki régi vesebajtól ből már gyögyülést nem remélve súlyos beteg a községe által vele adott kiséző társaságában vasutra ült, hogy Murahalmoson szülőföldjében kórban körében haljon meg. A 60 éves öreg ember azonban az ut fúradalmait nem bírta ki és Dávidháza-Kotormány állomáson meghalt. Mindenesetre gondatlanság terheli a dávidházi vasuti alkalmazottat, hogy dacára hogy az elhallozást vele közölték szabályellenesen a továbbszállítást megengedte. Felhívjuk az esetre az illetékes vasuti hatóság figyelmét, mert nem szabad megtörténnie, hogy most amikor oly közelkévő lehet a fertőzés vasuton engedély nélkül halott embereket szállítgassanak, mert hisz mi se könnyebb, mint így vétkes könnyelműséggel egy egész város lakosságát esetleg a legveszélyesebben megfertőzni.

— **Adományok a kórház javára.** Kórházunkban ápolat sebesültek javára e héten Faludi János nyug. tanító 1 kosár sütemény és baraczk

és 2 üveg bor, özv. Simon József 1 kosár szilva és különféle újságok, Ruttiká Ignác 3 drb bot, Balkányi Ernő és szemelgeté 3 nagy csomag cigarettá dohány 5 doboz szivarka hüvely, 10 csomag cigarettá papír és egy cigarettá készítő készülék, Kaspárek Amália (Barkócz) 1 kosárrka alma, N. N. (Barkócz) 2 K. Zsidahely község 37 lakosa 3 métermáza 43 kg. burgonya, Korong község lakosai 1 nagy zsák burgonya és 65 fej káposzta.

— **Adomány.** Idegenbe szakadt derék földink, Kerécz Ferenc budapesti vendéglős 30 koronát küldött lapunk szerkesztőségéhez, hogy azon a sebesültekné dohánny vegyünk. Mindenesetre szép és dicséretes dolog, ha földieink még távolból is gondolnak a mi sebesülteinkre. Köszönettel fogadjuk az adományt s rendeltetési helyére fogjuk juttatni. — Bodnár András járási számvéví 1 pár finom gamosint ajándékozott a sebesültekné.

— **Térez vásár.** Csütörtökön volt Muraszombatan a hagyományos Térez napi vásár, mely a mai háborus viszonyokhoz képest elég látogatott volt, de erősen érdehető volt, hogy a járás jelentékeny része távol van a harctéren a haza szolgálatában. Az állat felhajtás elég jelentékeny volt. Felhajtottak 1350 darab szarvasmarhát, melyből eladtak 830 darabot, ebből 182 Stájerországba került. A község helyielpnz jövedelme 300 koronát tett ki, ami szokatlanul magas összeg a mai viszonyok közt.

— **Köszönet.** Gróf Széchenyi Tivadarné Öngyméltósága a felsőlendváy körjegyzőségbeli hadbavonult családtagjainak 230 drb ruhaneműt volt szives ajándékozni, melyeket szétosztván, a megajándékozottak nevében Öngyméltóságának ez uton mondok háfás köszönetet. Saruga Frigyes körjegyző.

— **Aranyal — vasért.** Kirbisch Ferenc s neje 2 drb arany gyűrűt, Fehér Ilona és Mariska 3 arany gyűrűt, 1 arany keresztet, Csiszár János és neje 1 pár arany fülbevalót, 1 arany medalliont, 1 kis gyöngyös arany patkot, Frankó Jánosné és Gizella Bodohegyről 2 drb arany gyűrűt adtak át Horváth László körjegyzőnek az Augustza-alapra. Aki még akar ékszer erre a célra adni, sziveskedjék a hét végéig a körjegyzői hivatalban átadni, hol annak elküldéséről gondoskodni fognak.

— **A mi sebesülteink.** A 20-ik beteglájstrom szerint járásunkból: Pecsék József mezővári lakos, ki 1891-ben Mezővárott született a wieden körházban fekszik a szemén szenvedett horzolt seb következtében. Alsócsalagányban 1885-ben született Szollár József Bécsben fekszik, baja: jobb kézen szenvedett törés. Zsibrik Ferenc, ki Rónafőn 1891-ben született Bécsben fekszik, bal felsőkarján érte lövés. Cseke József magyarszombati lakos jobb combjára kapott lövést, iglói kórházban ápolják. Czighl István borhidai lakost balkézen érte lövés, iglói kórházban fekszik.

— **A francia ipari termékek ellen.** Az a minden kritikán aluli magatartás, melyet a franciák kedves orosz szövetségésük kedvéért a védtelen magyarok, osztrákok és németek irnyában tanúsítottak, immár mind a három nemzetben megermetette a visszatörés gondolattát. Magyarországon, de főképpen Budapesten minden ellen irtóháborút indítottak, ami francia. A különféle francia elevenezési mulatok hamarosan megváltoztatták a fővárosban neveiket, a francia pezsgő, a francia olaj, a francia konzerv, de végül a hölgyek jóvoltából a francia divat is elvesztette azt a varázst, amellyel eddig lenyűgöz tartotta a lelkeket. Egy dolgot azonban szinte mindnyájan elfelejtettek bojkott alá venni s ez — a francia cognac, holott talán ez lenne a legkönnyebb dolog. A borból párolt italt a technika vívmányai következtében ma már Magyarországon és különösen Fiumében sokkal jobb minőségben készítik, mint akár a legelőbb francia gyárakban. Az „Adriatica” Cognac Leparoló Részvény-Társaság Fiume forgalomba hozott borpárlata „Piume Cognac medicinal” név alatt minden jobb csemegeáru és italmérodületben kapható. Az „Adriatica” fiumei gyógykonyakja azonfelül, hogy jobb a francia gyártmányoknál, tetemesen olcsóbb is. Talán eddig az is volt a legnagyobb hibája, hogy olcsóbb volt a franciáknál. Végre megtört a varázs és a magyarok csak fiumei cognacot fognak fogyasztani.

— **Véletlen szerencsétlenség.** Krenosz Miklós erdőőr Zrinszky Mihályak 14 éves Lajos fiát véletlenségből meglötte. Gyermekek csufolták az erdőört, mire ő meg akarván ijeszteni őket, lövést tett; a golyó véletlenül a fiu lábát érte, de sebe szerencsére nem veszedelmes.

— **A népfelkelők behívása.** A népfelkelőkről szóló 1886. évi XX. t. cikk szerint az első osztályú népfelkelők rendkívüli szükség esetén a hadseregnek és a honvédségnek kiegészítésére igénybe vehetők. A törvénynek e rendelkezésére támaszkodva a magyar kormány az osztrák kormányval és közös hadügyminiszterrel egyetértőleg elhatározta, hogy az 1890—1878. évi születésű 24—36 éves és katonailag még ki nem képzett népfelkelésre kötelezettek, tehát a felhívott népfelkelési kötelezettek, tehát a felhívott népfelkelési első osztályba tartozó B. alszótályakat a bekövetkező szükség esetére már most összeíratták, fegyveres szolgálatra való alkalmasságuk szempontjából megvizsgáltatták és ha a szükség kívánja katonai kiképzésre behívják és kiképzetés után a közös hadsereg és honvédség csapataihoz beosztják. Az erre vonatkozó hirdetések és kormányrendelet a legközelebbi napokban fog megjelenni. Az említett népfelkelésre kötelezettek összeírásának október 29-én be kell fejezteni. A népfelkelési bemutatás szemlék pedig, amelyeknek célja annak megállapítása, hogy kik alkalmasak, november 16-tól december 31-ig fognak közhírré teendő napon megtartatni. Hogy a népfelkelési szolgálatra alkalmasak kiképzés céljából mely időpontban fognak behatvani, az később fog tudni adni. Már most megjegyezzük, hogy a fiatalabb évfolyamokba tartozók behívása a későbbi évfolyamok behívását meg fogja előzni. Ez a kormány intézkedés bizonyára az egész országban közhelyeslére fog találni, mert alkalmat nyújt mindazoknak hazafiú kötelességük teljesítésére, akik erre alkalmasak, de akik eddig fegyveres szolgálatot nem teljesítettek.

— **Mérműkök,** építések, vállalkozók stb. szives figyelmébe. Költségvetési nyomtatványt úgy küld — mint belv. — Továbbá finom vízlatpapiros tekerésben 150 cm. széles, kapható Balkányi Ernő papirkereskedésében Muraszombatan.

— **A legelőkelőbb,** a legmegbízhatóbb, a legjobban szerkesztett, a legnagyobb terjedelmű, a legfüggetlenebb budapesti napilap „Az Újság”. Munkatársai a magyar szurnalizatika, a magyar irodalom legkiválóbbjai. Felelős szerkesztő: Gajdár Ödön, szerkesztő társ: dr. Ágai Béla. Előfizetési árak: egy évre K 28.—, félévre K 14.—, negyedévre K 7.—, egy hónapra K 2.40. Az Újság előfizetői a „Divat Salon”-t negyedévre K 2.50 kedvezményes áron rendelhetik meg. Az Újság kiadó-hivatala, Budapest, VII., Rákóczi-ut 54.

A szerkesztésért felelős: **Dr. Vályi Sándor.**

MOZGÓ SZÍNHÁZ

MURASZOMBAT.

MŰSOR:

1. Cigányról csókia. Rendkívül érdekesítő zsebczántás tartalmu életkép a cigányok rokonaival. A főszerepben: Berta Nelson Olaszország legszebb művésznője. Dráma 3 felvonásban.
2. Újság készítés. Természet utáni felvétel.

Szünet.

3. Az aitiszt végzete. Háborus dráma 2 felvonásban.
4. Aludrászúntja. Humoros.
5. Flórián költőzik. Humoros.
6. Vili, mint erőbűvész. Humoros.

HELYÁRAK: Zárthely 1 korona. I. hely 60 fillér. II. hely 40 fillér. III. hely 20 fillér.

KEZDETE ESTE 8 ÓRAKOR.

Vasárnap délután 3 óraker külön előadás.

Tisztelettel

Ditrich Gusztáv,
tulajdonos.

TANONCZNAK
jó házból való erős fiu felvételük **Uray Testvérek** vas- és fűszerkereskedésében Radkersburgban.

Hirdetmény.

Széchenyikut községben Muran át, Kos-goliba nevű vendéglő, mely közvetlen Voglerék savanyukutja mellett van,

1915. évi január hó 1-vel

bérbe adandó. A bérbe venni szándékozók e hó végéig jelentkezhetnek Paizslár Mátyásnál, Széchenyikuton.

Placsek Venczel

óras és aranyműves

Muraszombat.

(Hunyadi-ház) Fő-utca, az ág. evangélikus templom szomszédságában.

Nagy raktár:

órák, ékszerek és látszerekben.

Javitások e szakmában

olcsón és pontosan
eszközöletnek.

! UJ KIADÁS !
≡ VASVÁRMEGYE ≡
≡ LEIRÁSA ≡

népszerű fizetecske iskolai és magán célra, a vármegye több iskola III. osztályába bevezetett tantárgya. **Ára 20 fillér.** Kapható BALKÁNYI ERNŐ könyv- és papirkereskedésében, Muraszombatan.

Értesítés.

A n. é. közönség tudomására hozom, hogy elköltözésem miatt sok szép házi cikket jutányos áron **eladok.** U. m. finom szőnyegek, lámpák, ezüstneműek, függönyök, jégsekreény stb. stb.

özv. Kalchbrennerné.

Butorcsomagolásra

vegyes papir igen jutányos áron kapható Balkányi Ernő papirkereskedésében MURASZOMBAT.

Hirdetések a kiadóhivatal czimére küldendők.